

P r e d k l a d a n i e

„ročných správ o kontrole ochrany utajovaných skutočností“ (metodické usmernenie)

Z § 8 ods. 2 písm. p) zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) vyplýva pre vedúceho povinnosť vypracovať „ročnú správu o kontrole ochrany utajovaných skutočností“ (ďalej len „ročná správa“). Ročnú správu za kalendárny rok zasiela do konca februára nasledujúceho roku Národnému bezpečnostnému úradu (ďalej len „NBÚ“) vedúci (§ 8 ods. 1 zákona) toho subjektu, ktorý má evidovanú minimálne jednu utajovanú skutočnosť alebo v jeho pôsobnosti došlo k manipulácii alebo oboznámeniu s utajovanou skutočnosťou (za manipuláciu sa pokladá aj uloženie).

V prípade, že v pôsobnosti vedúceho nebola zaevidovaná žiadna utajovaná skutočnosť a ani nedošlo k manipulácii alebo oboznámeniu s utajovanou skutočnosťou, je potrebné zaslať stručné oznámenie o tejto skutočnosti. Takéto oznámenie bude informáciou pre NBÚ, že vedúci aj napriek tomu, že sa v jeho pôsobnosti nemanipulovalo ani neoboznamovalo s utajovanými skutočnosťami, je si vedomý plnenia povinností v súvislosti s ochranou utajovaných skutočností.

K obsahu správy je ustanovenie § 8 ods. 2 písm. p) zákona stručné (vedúci vypracúva ročnú správu o kontrole ochrany utajovaných skutočností, v ktorej uvedie najmä údaje o počte kontrol, zistených nedostatkoch a opatreniach na ich nápravu). V tejto súvislosti žiadame o zaslanie povinných údajov uvedených v dikcii zákona nasledovne:

- vyplniť stĺpce č. 1 až 3 v časti A,
- uviesť počet a špecifikáciu zistených nedostatkov v paragrafovom znení v časti B,
- uviesť počet a špecifikáciu opatrení na nápravu v časti B.

Napriek tomu chce NBÚ využiť zákonom danú povinnosť vypracovania a zasielania ročnej správy na rozšírenie komunikácie s predkladateľmi ročných správ, ktorí prichádzajú do styku s utajovanými skutočnosťami. Z dôvodu získania spätnej väzby, ktorá môže byť nápomocná pre skvalitnenie riadiacej, metodickej a kontrolnej činnosti NBÚ sa v predkladanom metodickom usmernení rozširujú povinné údaje o okruh „nepovinných - dobrovoľných“ údajov. Tieto sú uvedené v tabuľkovej časti v stĺpcoch č. 4 až 14 a v textovej časti k stĺpcom č. 4 až 7 a k jednotlivým druhom bezpečnosti. Je potrebné pritom zdôrazniť, že poskytnutie týchto údajov je nad rámec zákonného ustanovenia, zostáva na báze dobrovoľnosti a ich neposkytnutie nemôže mať žiadny sankčný dopad.

V prípade, že si získanie týchto údajov vyžaduje neprimerane veľké úsilie, ktoré by negatívne ovplyvnilo inú činnosť alebo povinnosti, je potrebné uviesť aspoň odhadované údaje, ktoré by sa približovali v čo najväčšej miere skutočnosti.

V tabuľkovej časti budú len číselné a logické údaje (spresnenie vyplnenia údajov je v komentári k tabuľkovej časti). V textovej časti budú uvedené konkrétne nedostatky a opatrenia na ich odstránenie, pričom tu bude aj priestor pre prípadné ďalšie informácie podľa zváženia predkladateľa ročnej správy. Z dôvodu možnosti jednoznačného sledovania štatisticky vyhodnotiteľných ukazovateľov, najmä z pohľadu sledovania medziročných zmien a trendov, prešlo NBÚ na tabuľkové vyhodnotenie niektorých údajov z ročných správ. Súčasne s tým dôjde aj pre spracovateľov ročných správ k zjednodušeniu ich vypracovania, nakoľko viaceré číselné a logické údaje budú uvádzané v prehľadových tabuľkách.

A. Tabuľková časť

1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.1.	2.1.	3.1.	4.1.	5.1.	6.1.
1.2.	2.2.	3.2.	4.2.	5.2.	6.2.
1.3.	2.3.	3.3.	4.3.	5.3.	6.3.
1.4.	2.4.	3.4.	4.4.	5.4.	6.4.

7.	8.	9.	10.	11.	12.
----	----	----	-----	-----	-----

13.	14.
-----	-----

1. Počet vykonaných vlastných kontrol celkom.....

z toho v oblasti :

personálnej bezpečnosti1.1.

administratívnej bezpečnosti1.2.

fyzickej a objektovej bezpečnosti1.3.

bezpečnosti technických prostriedkov1.4.

- uviesť za daný rok celkový počet vlastných kontrol vykonaných v rámci vnútornej kontroly na vlastných a podriadených pracoviskách, z celkového počtu uviesť počet kontrol vykonaných v jednotlivých oblastiach,
- do počtu vykonaných kontrol za oblasť bezpečnosti technických prostriedkov sa započítavajú len kontroly na technickom prostriedku vykonané vedúcim (bezpečnostným zamestnancom),
- do počtu sa neuvádzajú napr.:
 - kontroly vedenia protokolu utajovaných písomností a nevybavených utajovaných písomností,
 - kontroly fyzickej ochrany a pod.

2. Počet nedostatkov zistených pri vlastných kontrolách celkom.....

z toho v oblasti :

personálnej bezpečnosti2.1.

administratívnej bezpečnosti2.2.

fyzickej a objektovej bezpečnosti2.3.

bezpečnosti technických prostriedkov2.4.

- uviesť za daný rok celkový počet nedostatkov zistených vlastnými kontrolami, z celkového počtu uviesť počet nedostatkov zistených v jednotlivých oblastiach.

V textovej časti B, k stĺpcu č. 2 ďalej uviesť:

- počet a špecifikáciu zistených nedostatkov v paragrafovom znení (napr. 12 x § 22 ods. 1 vyhlášky č. 453/2007 Z. z., 1 x § 31 ods. 3 zákona, 3 x § 55 ods. 3 zákona a pod.).

3. Počet prijatých opatrení na ich nápravu celkom.....

z toho v oblasti :

- personálnej bezpečnosti3.1.
- administratívnej bezpečnosti3.2.
- fyzickej a objektovej bezpečnosti3.3.
- bezpečnosti technických prostriedkov3.4.

- uviesť za daný rok celkový počet prijatých opatrení na ich nápravu, z celkového počtu uviesť počet prijatých opatrení v jednotlivých oblastiach.

V textovej časti B, k stĺpcu č. 3 ďalej uviesť:

- počet a špecifikáciu opatrení na nápravu zistených nedostatkov.

4. Počet vykonaných vlastných školení celkom.....

z toho v oblasti :

- personálnej bezpečnosti4.1.
- administratívnej bezpečnosti4.2.
- fyzickej a objektovej bezpečnosti4.3.
- bezpečnosti technických prostriedkov4.4.

- uviesť za daný rok celkový počet vykonaných vlastných školení (napr. bezpečnostných zamestnancov na podriadených pracoviskách, navrhovaných osôb, oprávnených osôb),
- z celkového počtu uviesť počet vykonaných vlastných školení v jednotlivých oblastiach.

V textovej časti B, k stĺpcu č. 4 ďalej uviesť:

- dátumy vykonaných školení,
- čo bolo obsahom školení,
- kto vykonával školenia a koho preškolili (nie je potrebné uvádzať mená, ale napr. vedúci, bezpečnostný zamestnanec a pod.)

5. Počet vlastných metodických usmernení celkom.....

z toho v oblasti :

- personálnej bezpečnosti5.1.
- administratívnej bezpečnosti5.2.
- fyzickej a objektovej bezpečnosti5.3.
- bezpečnosti technických prostriedkov5.4.

- uviesť za daný rok celkový počet vlastných metodických usmernení (napr. bezpečnostných zamestnancov na podriadených pracoviskách, navrhovaných osôb, oprávnených osôb),
- z celkového počtu uviesť počet vlastných metodických usmernení v jednotlivých oblastiach.

V textovej časti B, k stĺpcu č. 5 ďalej uviesť:

- konkrétne problematiku, aké metodické usmernenia boli poskytnuté a komu.

6. Schválenie alebo aktualizácia vlastného interného predpisu upravujúceho

OUS....A/N/*

z toho v oblasti :

personálnej bezpečnosti6.1.

administratívnej bezpečnosti6.2.

fyzickej a objektovej bezpečnosti6.3.

bezpečnosti technických prostriedkov6.4.

- uviesť, či bol v hodnotenom roku schválený alebo aktualizovaný vlastný interný predpis upravujúci ochranu utajovaných skutočností (hviezdičku uviesť, ak vlastný interný predpis vôbec nie je vypracovaný),
- spresniť či bol vydaný pre všetky oblasti bezpečnosti, alebo len pre jednotlivé oblasti,
- interným predpisom za oblasť bezpečnosti technických prostriedkov sa rozumejú predpisy upravujúce procesy súvisiace s technickým prostriedkom (napr. interné predpisy na likvidáciu nosičov utajovaných skutočností),
- interným predpisom pre tieto účely nie je schválená bezpečnostná dokumentácia (bezpečnostný projekt, smernice o používaní technického prostriedku) k technickému prostriedku.

V textovej časti B, k stĺpcu č. 6 ďalej uviesť:

- dátum schválenia alebo poslednej aktualizácie podľa oblasti.

7. Schválenie alebo aktualizácia zoznamu funkcií....A/N/*

- uviesť, či bol v hodnotenom roku schválený alebo aktualizovaný zoznam funkcií vedený podľa § 6 písm. d) vyhlášky NBÚ č. 331/2004 Z. z. o personálnej bezpečnosti a o skúške bezpečnostného zamestnanca (hviezdičku uviesť, ak zoznam vôbec nie je vypracovaný).

V textovej časti B, k stĺpcu č. 7 ďalej uviesť:

- dátum schválenia alebo poslednej aktualizácie, či následne boli vykonané zmeny u oprávnených osôb a v zoznamoch a evidenciách vedených podľa § 42 ods. 2 zákona.

8. Počet chránených priestorov, ich kategórie a triedy

- uviesť celkové počty chránených priestorov, ich kategórie a triedy, vrátane chránených priestorov na podriadených súčastiach v tvare napr.: 2(D,T,I).

9. Počet rokovacích miestností

- uviesť celkové počty rokovacích miestností, vrátane miestností na podriadených súčastiach.

10. Počet rokovaní o utajovaných skutočnostiach, ktoré sa v nich uskutočnili

- uviesť za daný rok celkové počty rokovaní o utajovaných skutočnostiach, ktoré sa uskutočnili v rokovacích miestnostiach (vrátane rokovaní na podriadených súčastiach).

11. Počet zistených porúch na mechanických zábranných prostriedkoch a technických zabezpečovacích prostriedkoch

- uviesť za daný rok celkové počty zistených porúch na mechanických zábranných prostriedkoch a technických zabezpečovacích prostriedkoch, vrátane podriadených súčastí.

12. Počet hlásení o narušení chráneného priestoru a objektu

- uviesť za daný rok celkové počty hlásení o narušení chráneného priestoru a objektu, vrátane priestorov a objektov na podriadených súčastiach.

13. Počet obstaraných technických prostriedkov celkom

- uviesť celkový počet technických prostriedkov (pisací stroj, samostatný počítač, počítačová sieť a pod.), ktoré boli pre prácu s utajovanými skutočnosťami obstarané (vrátane technických prostriedkov na podriadených súčastiach).

14. Počet technických prostriedkov schválených do prevádzky celkom

- uviesť celkový počet technických prostriedkov (pisací stroj, samostatný počítač, počítačová sieť a pod.), ktoré boli podľa § 55 zákona schválené do prevádzky (vrátane technických prostriedkov na podriadených súčastiach).

B. Textová časť

Okrem textu, ktorý dopĺňa tabuľkovú časť stĺpcov č. 2 a 3 (počet a špecifikácia zistených nedostatkov v paragrafovom znení /napr. 12 x § 22 ods. 1 vyhlášky č. 453/2007 Z. z., 1 x § 31 ods. 3 zákona, 3 x § 55 ods. 3 zákona/ a počet a špecifikácia opatrení na nápravu zistených nedostatkov), prípadne stĺpcov č. 4 až 7 je možné v textovej časti uviesť za jednotlivé oblasti:

personálna bezpečnosť

1. Splnenie predpokladov na vykonávanie funkcie bezpečnostného zamestnanca, vrátane písomného poverenia bezpečnostného zamestnanca vedúcim podľa § 9 ods. 1 zákona.
2. Vedenie zoznamov a evidencií podľa § 42 ods. 2 zákona v súlade s § 6 vyhlášky NBÚ č. 331/2004 Z. z. o personálnej bezpečnosti a o skúške bezpečnostného zamestnanca (ďalej len „vyhláška č. 331/2004 Z. z.“), prioritne však zoznamu funkcií, pri ktorých výkone sa môžu oprávnené osoby oboznamovať s utajovanými

- skutočnosťami, s dôrazom na jeho aktualizáciu v súlade s platným organizačným poriadkom a platnou organizačnou štruktúrou.
3. Splnenie predpokladov na vznik oprávnenia na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami podľa § 10 zákona u navrhovaných osôb a oprávnených osôb.
 4. Určenie navrhovaných osôb pred začatím ich oboznamovania sa s utajovanými skutočnosťami, prípadne vykonania zmien určenia u oprávnených osôb z dôvodu zmeny funkcie alebo pracovného miesta, stupňa utajenia, prípadne rozsahu oboznamovania sa s utajovanými skutočnosťami podľa § 31 zákona, pričom je potrebné vychádzať z platného zoznamu funkcií, pri ktorých výkone sa môžu oprávnené osoby oboznamovať s utajovanými skutočnosťami.
 5. Priloženie materiálov súvisiacich so vznikom, zmenou a zánikom oprávnenia osôb k dokumentu, ktorým vznikol alebo sa zmenil pracovnoprávny vzťah alebo obdobný pracovný vzťah podľa § 32 ods. 1 zákona a § 2 ods. 1 a 4, § 3 ods. 3 vyhlášky č. 331/2004 Z. z.
 6. Spracovanie záznamov o zániku určenia oboznamovať sa s utajovanými skutočnosťami oprávnených osôb, s dôrazom na striktné dodržiavanie zákonných dôvodov na zánik určenia ustanovených v § 41 ods. 1 písm. a) až g) zákona.
 7. Dodržiavanie lehoty 30 dní podľa § 32 ods. 2, § 41 ods. 3 zákona v spojení s § 2 ods. 7, § 3 ods. 3 vyhlášky č. 331/2004 Z. z.
 8. Splnenie povinnosti vedúceho podľa § 8 ods. 2 písm. k) zákona a plnenia povinností oprávnených osôb podľa § 38 písm. d) a e) zákona.

V ročnej správe uvádzať vždy konkrétne, ktoré úlohy a povinnosti boli kontrolované v oblasti personálnej bezpečnosti.

Za predpokladu, že nebola vykonaná žiadna kontrola personálnej bezpečnosti, v ročnej správe odporúčame informovať o stave personálnej bezpečnosti, zistenom bezpečnostným zamestnancom povereným vykonávaním úloh personálnej bezpečnosti.

administratívna bezpečnosť

1. Zistené nedostatky:
 - uviesť charakter zistených nedostatkov (napr. pri evidovaní UP, uchovávaní, tvorbe, vypožičiavaní, rozmnožovaní, prenose, preprave, vyradovaní),
 - uviesť dátum zaslania správy NBÚ o spôsobe a záveroch prešetrenia a následných opatreniach prijatých proti neoprávnenej manipulácii v zmysle § 25 ods. 2 vyhlášky NBÚ č. 453/2007 Z. z. o administratívnej bezpečnosti.
2. Opatrenia prijaté na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku:
 - opatrenia vo vzťahu k zabezpečeniu ochrany utajovaných skutočností,
 - preventívne opatrenia na zamedzenie opakovania sa zistených nedostatkov (napr. vydanie interných predpisov, metodických usmernení),
 - opatrenia vo vzťahu ku konkrétnym osobám, ktoré nedostatky svojím konaním spôsobili (napr. disciplinárne, personálne, pracovno-právne), nie je potrebné pritom uvádzať mená konkrétnych osôb.
3. Záver:
 - špecifikovať existujúce problémy v oblasti administratívnej bezpečnosti.

V ročnej správe v oblasti administratívnej bezpečnosti je potrebné uviesť aj údaje týkajúce sa výmeny utajovaných skutočností v rámci medzinárodnej spolupráce. V prípade, že k výmene utajovaných skutočností v rámci medzinárodnej spolupráce nedochádza, v ročnej správe uviesť aj túto skutočnosť.

objektová bezpečnosť a fyzická bezpečnosť

1. Informácie o formálnej a obsahovej úplnosti bezpečnostnej dokumentácie fyzickej bezpečnosti a objektovej bezpečnosti jednotlivých chránených priestorov podľa § 11 vyhlášky NBÚ č. 336/2004 Z. z. o fyzickej bezpečnosti a objektovej bezpečnosti v znení vyhlášky NBÚ č. 315/2006 Z. z. (ďalej len „vyhláška č. 336/2004 Z. z.“).
2. Informácie o spôsobe oboznamovania sa zamestnancov s obsahom bezpečnostnej dokumentácie fyzickej bezpečnosti a objektovej bezpečnosti a jej pravidelnej aktualizácii podľa § 11 ods. 11 vyhlášky č. 336/2004 Z. z.
3. Nedostatky zistené kontrolnou činnosťou a opatrenia, ktoré boli prijaté na ich odstránenie.
4. Informácia o vstupe cudzinca do chráneného priestoru.

V ročnej správe odporúčame uvádzať najmä informácie o:

- zistených poruchách na mechanických zábranných prostriedkoch a technických zabezpečovacích prostriedkoch,
- príčinách porúch a spôsobe ich odstránenia,
- hláseniach o narušení chráneného priestoru a objektu,
- spôsobe narušenia chráneného priestoru,
- motívoch konania narušiteľa chráneného priestoru alebo objektu (vzniknutá ujma na úseku utajovaných skutočností, ekonomická ujma,...),
- prijatých opatreniach po zistení narušenia chráneného priestoru alebo objektu.

bezpečnosť technických prostriedkov (informačná bezpečnosť)

1. Informácie o všetkých kontrolách, pri ktorých boli zistené nedostatky v oblasti bezpečnosti technických prostriedkov
 - dátum kontroly,
 - subjekt, ktorý kontrolu vykonal (vedúci, bezpečnostný správca, správca informačného systému, iný (nadriadený orgán),
 - kontrolovaný subjekt,
 - zistené nedostatky a ich príčiny (napr. porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov, technické nedostatky, úmyselné porušenie povinností konkrétnych osôb),
 - prijaté opatrenie: preventívne opatrenia na zamedzenie opakovania sa zistených nedostatkov, opatrenia vo vzťahu ku konkrétnym osobám, ktoré nedostatky svojím konaním spôsobili, uviesť opatrenia všeobecného charakteru (napr. interné predpisy, metodické usmernenia, školenia zamestnancov) a ďalšie prijaté opatrenia v rámci vlastného subjektu.
2. Informácie o bezpečnostných incidentoch (bezpečnostným incidentom sa rozumie narušenie dôvernosti, integrity a dostupnosti informácií obsahujúcich utajované skutočnosti)
 - popis bezpečnostného incidentu,
 - pôvodca bezpečnostného incidentu,
 - spôsob reakcie na bezpečnostný incident.
3. Počty obstaraných technických prostriedkov a technických prostriedkov schválených do prevádzky v zmysle § 55 ods. 3 zákona.

Druh TP Stupeň utajenia	Písací stroj		Samostatný počítač		Počítačová sieť		Iný technický prostriedok	
	obstarané	schválené	obstarané	schválené	obstarané	schválené	obstarané	schválené
PT								
T								
D								
V								

priemyselná bezpečnosť

1. Postupovanie utajovaných skutočností (netýka sa postupovania utajovaných skutočností medzi orgánmi verejnej správy):

- uviesť komu, resp. od koho boli utajované skutočnosti postúpené alebo zasielané, (uviesť názov firmy, štátneho orgánu, sídlo firmy, stupeň utajenia, dátum postúpenia, resp. doručenia utajovanej skutočnosti),
- uviesť zoznam zmlúv o postúpení utajovaných skutočností podľa § 44 zákona (uviesť názov firmy, štátneho orgánu, sídlo firmy, dátum uzavretia zmluvy).